

บทที่ 6

บทสรุปการอนุรักษ์ชุมชนเรือนแพ

จากการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ที่ผ่านมาในบทข้างต้นทั้งหมดจะเป็นการนำไปสู่การหาข้อสรุปในการหาทางจัดการพื้นที่ที่ดีที่สุด โดยความมุ่งหมายของการศึกษาในขั้นตอนนี้จะอยู่ในรูปแบบการตอบคำถามจากจุดประสงค์คือ การสรุปลักษณะทางกายภาพและสังคมวัฒนธรรม ,การแก้ปัญหาโดยดูจากพื้นฐานศักยภาพชุมชนเรือนแพ ,การสรุปเหตุผลแห่งการคงอยู่ของชุมชนเรือนแพและแนวโน้มแห่งการเปลี่ยนแปลงการคงอยู่เพื่อนำเสนอแนวความคิดในการออกแบบปรับปรุง นำมาสรุปเสนอแนะแนวทาง (Design Guidelines) การอนุรักษ์ชุมชนเรือนแพริมแม่น้ำสะแกกรัง ซึ่งมาจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน มาสู่การอธิบายถึงรายละเอียดประกอบพร้อมทั้งรูปแบบทางกายภาพและรูปแบบทางนโยบายที่จะเกิดขึ้นตามแนวทางการดำเนินการอนุรักษ์ พื้นที่และพัฒนาชุมชนเรือนแพในพื้นที่ศึกษาต่อไป

6.1 ศักยภาพในการคงอยู่ของชุมชนเรือนแพ

ในการประเมินการคงอยู่ของชุมชนเรือนแพที่นั่น ถือเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษา เพราะจะนำมาซึ่งแนวทางการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ในลำดับต่อไป โดยศักยภาพในการคงอยู่ของชุมชนอาจวิเคราะห์ได้เป็นสามหลักใหญ่ดังนี้

6.1.1 เหตุผลแห่งการคงอยู่ของชุมชนเรือนแพ

ชุมชนเรือนแพที่มีลักษณะเด่นแบบชุมชนพื้นถิ่นที่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นรากฐานมานาน ชาวชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ต่อกันสนิทสนมแน่นแฟ้น โดยมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างที่สังคมเมืองไม่มี และยังมีการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพเฉพาะถิ่น ที่ไม่มีที่อื่น อาทิเช่น การเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่เลี้ยงปลาในกระชัง ,การประกอบอาชีพรับเหมาทำเรือนแพ เหล่านี้ ล้วนเป็นอาชีพเฉพาะชุมชนทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีอาชีพตัวแปรหลักที่ทำให้ชาวชุมชนไม่ย้ายถิ่นไปไหน คือการทำสวนผลไม้ที่เกาะเทโพ ซึ่งมีรายได้ดี นอกจากนี้ปัจจัยการคงอยู่ของชุมชนเรือนแพที่นี้ยังเกิดจากการสำนึกรักถิ่นฐาน โดยสังเกตได้จากการต้องการมีส่วนร่วมทางกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ทั้งการรวมตัวในการคัดค้านหรือคัดค้านนโยบายต่างๆของภาครัฐ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของชุมชน แม้ยังไม่เกิดองค์กรสนับสนุนภายในชุมชนก็ตาม ทำให้เชื่อได้ว่าชุมชนเรือนแพแห่งนี้มีศักยภาพต่อการคงอยู่ค่อนข้างสูง โดยถ้าภาครัฐ เล็งเห็นความสำคัญและทำการวางนโยบายสนับสนุนชุมชน เพราะไม่เพียงแต่ความแข็งแกร่งทางวัฒนธรรมของชุมชนที่นี้ แต่ในทางสถาปัตยกรรม เรือนแพที่นี้ก็ยิ่งเป็นที่สะดุดตาจริงใจของผู้พบเห็น เรือนแพแต่ละหลังเรียงยาวทอดกันทั่วคุ้งน้ำ เป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เชิงนิเวศน์และอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่ง และในต้วงานสถาปัตยกรรมก็ยังมีคุณค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบทาง

สถาปัตยกรรมของไทยพื้นถิ่น ที่จะหาชมได้ก็เฉพาะที่จังหวัดอุทัยธานี มีองค์ประกอบรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมที่สวยงามและครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งปัจจุบันได้ถือเป็นของขึ้นชื่อของจังหวัดอุทัยธานีไปแล้ว

นอกจากนี้ชุมชนเรือนแพยังได้รับการสนับสนุนจากภาคองค์กรเอกชน ประชาชน หลายฝ่าย เพราะเล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ หลายฝ่ายมองชุมชนเรือนแพที่นี้ว่าเป็น ตัวกระตุ้นเศรษฐกิจหลายอย่างของที่นี่ ตั้งแต่ การค้าขาย เกษตรกรรม การประมง ซึ่งเป็นข้อดีถ้าชุมชนคงอยู่ต่อไป จึงพยายามยื่นมือเข้าช่วยเหลือ ตั้งแต่ เรื่องรณรงค์รักษาลำน้ำ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ในการช่วยเหลือชาวแพและช่วยกันไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำ สะแกกรัง มิเช่นนั้นวัฒนธรรมการอยู่แพก็จะหมดไป

6.1.2 ลักษณะและรูปแบบการคงอยู่ชุมชนเรือนแพ

ลักษณะการคงอยู่ของเรือนแพ ซึ่งในปัจจุบันเหมือนการปล่อยให้ตามครรลองของสังคมแต่ชุมชนก็ยังอยู่ได้ ดังนั้นจากเหตุผลแห่งการคงอยู่ของชุมชนนั้น ผนวกกับความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในชุมชนบนตลิ่งและชาวชุมชนเรือนแพ ก็จะเป็นการส่งเสริมการจัดการให้ชุมชนคงอยู่ต่อไปได้โดยยึดบรรทัดฐานจากความต้องการและวิถีชีวิตของชาวชุมชนเป็นหลัก โดยการจัดการต่างๆที่จะทำกับชุมชนควรทำให้ชุมชนมีวิถีชีวิตเป็นอย่างเดิม ไม่ทำลายคุณค่าทางวัฒนธรรมนี้ไป หรือไปเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตของชาวแพ ซึ่งถือเป็นความผิดรุนแรง เพราะสิ่งสำคัญคือต้องให้ชุมชนคงอยู่ต่อไปในวิถีทางของชุมชนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่เล็งเห็นคุณค่าของชุมชนในพื้นที่ศึกษานี้ ด้วยวัฒนธรรมการอยู่เรือนแพที่สืบทอดกันมาซึ่งคุณค่าที่แท้จริงคือตรงจุดนี้ และการรักษารูปแบบการใช้ชีวิตของชาวชุมชนอย่างดั้งเดิมนี้เองที่เป็นเหตุผลที่จะทำให้ชุมชนคงอยู่ได้ยาวนานเท่า

6.1.3 แนวโน้มในอนาคต

และจากการศึกษา จะสังเกตได้ถึงแนวโน้มในการคงอยู่ ถ้ามีการกำหนดทิศทางการอนุรักษ์และการพัฒนาที่ควบคู่กันไป โดยต้องส่งเสริมวัฒนธรรมการอยู่อย่างแพ และอนุรักษ์ตัวสถาปัตยกรรมอันมีค่าไว้ โดยภาครัฐต้องให้การส่งเสริมอย่างจริงจัง เพราะปัจจุบันเป็นที่รู้กันว่า ที่จังหวัดอุทัยธานีมีชุมชนเรือนแพที่สวยงามจนเป็นจุดเด่นของจังหวัด แต่ทางภาคราชการกลับไม่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมอย่างจริงจัง และนโยบายบางอย่างอาจทำให้ส่งผลเสียถึงชุมชนเรือนแพที่นี้ด้วย ซึ่งถ้าทางจังหวัดอุทัยธานีเล็งเห็นสิ่งที่ดีที่มีอยู่ไม่ทำลายและสนับสนุนส่งเสริม ชุมชนเรือนแพที่นี้ก็อาจกลายเป็นจุดขายประจำจังหวัดเลยก็ได้อีก

6.2 แนวทางแก้ปัญหาจากการวิเคราะห์ชุมชน

เป็นการศึกษาที่เป็นกระเด็นหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ทางศักยภาพและปัญหาของพื้นที่ชุมชน แล้วนำไปสู่ประเด็นที่เป็นแนวทางเสนอแนะ โดยจะพิจารณาถึงลักษณะทางกายภาพ โดยการสรุปจากประเด็นที่สำคัญของชุมชนทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะทางวัฒนธรรม การใช้ที่ดิน การคมนาคมสัญจร รูปแบบสถาปัตยกรรม ลักษณะภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของชุมชน เป็นต้น (ตารางที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 สรุปแนวทางเสนอแนะจากการวิเคราะห์ชุมชน

ประเด็น	ศักยภาพ	ปัญหา	แนวทางการเสนอแนะ
รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน	มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งมีการตั้งถิ่นฐานยาวไปตามลำน้ำที่เป็นทางคมนาคมสายหลัก มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ ตลอดจนเอกลักษณ์ในการจัดแพที่ซ้อนชั้นต่อออกมาในลำน้ำแล้วใช้ทางเดินร่วมกันตามแพเกิดความเป็นความสัมพันธ์ระแวกบ้านที่แน่นแฟ้น	1.เกิดการกระจุกตัวกันเกินไปของแพในบริเวณที่เป็นย่านการค้า จนทำให้เกิดความแออัดของชุมชน ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม 2. ทางภาคราชการมีการไล่ที่จากการตั้งถิ่นเดิมเพื่อสร้างตึกร้างคองกริตหน้าศาลากลาง ทำให้แพบริเวณนี้ทั้งสองฝั่งต้องย้ายมากระจุกตัวกันที่อื่น 3. บางครั้งมีอุปสรรคจากลำน้ำถ้าเกิดลมพายุรุนแรงหรือน้ำขึ้นลงมากกว่าปกติ	1.ควรรักษาแนวการตั้งแพให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีอยู่โดยอาจเพิ่มแนวการเข้าถึงจากพื้นที่ริมตลิ่งสู่ย่านที่มีความหนาแน่นสูงของชุมชนเรือนแพเช่น ย่านตลาดการค้า 2. จัดการหาบทสรุปกับภาคราชการที่เหมาะสมกว่าปัจจุบัน ที่จะเข้าปรับปรุงพื้นที่ริมตลิ่ง เพื่อความอยู่รอดของชุมชนชาวแพที่หาชมได้ยากแห่งนี้นี้ 3. อาจมีการขีดแพที่แข็งแรงขึ้นและใช้วัสดุที่แข็งแรงกว่าเดิมแต่คงลักษณะของชุมชนองค์รวมไว้ เช่น หลังคาตึบจากอาจเปลี่ยนเป็นหลังปีกไม้หรือกระเบื้องซีเมนต์
ลักษณะเรือนแพ	มีรูปแบบเฉพาะตัวทั้งรูปทรง วัสดุ องค์ประกอบที่ครบถ้วนของแต่ละเรือนแพที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	มีการชำรุดของวัสดุ และมีการต่อเติมเปลี่ยนรูปแบบโดยใช้วัสดุที่ขัดแย้งกับวัสดุเดิมที่มีอยู่	ควรกำหนดแนวทางรูปแบบทางการปรับปรุงต่อเติมเนื่องจากสภาพและควรมีการกำหนดบรรทัดฐานการใช้วัสดุที่กลมกลืนกันเพื่อรักษาเอกลักษณ์ของแพ
รูปแบบทางสถาปัตยกรรม	1. มีลักษณะที่ดูเป็นองค์รวมเดียวกันจากระดับขนาดและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างจำเป็นต้องใช้วัสดุ	1. ความต่างที่จะทำให้ดูไม่เป็นองค์รวมเดียวกัน อาจขึ้นอยู่กับรายละเอียดเล็กๆ เช่น สีสีนแพ	1. กำหนดรูปแบบความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสถาปัตยกรรม โดยต้องให้ความร่วมมือจาก

ประเด็น	ศักยภาพ	ปัญหา	แนวทางการเสนอแนะ
	<p>ประเภทไม้เหมือนกันหมด อยู่ที่ว่าจะใช้ไม้ไหนหรือไม้เนื้อแข็ง(อาจเป็นพวกไม้สัก) ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชน</p> <p>2. มีรูปแบบที่งดงามอย่าง</p>	<p>2. ความเสื่อมโทรม ชำรุดของตัวสถาปัตยกรรม เช่น หลังคาแตกหัก ลวดลายฉลุแกะสลักตามขอบชายคามีการหักพังเสียหาย ตลอดจนผนังหลังรั้งผูกพันไม่น่าดู</p>	<p>ชุมชนชาวแพและการช่วยเหลือจากภาคราชการ ทั้งเรื่องงบประมาณและการประสานงาน</p> <p>2.เข้าจัดการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหายโดยคงรูป</p>
	<p>พื้นดิน มีลวดลายประดับแกะสลัก โดยแพบางหลังมีอายุกว่าร้อยปีก็มี</p> <p>3. โดยส่วนมากยังคงรูปแบบดั้งเดิมของเรือนแพไว้เป็นการรักษาเอกลักษณ์ความเป็นเรือนแพของที่นี่</p>		<p>แบบเดิมให้มากที่สุด</p>
<p>การใช้พื้นที่รอบบริเวณแพ</p>	<p><u>บนลูกบวบ</u> ใช้เป็นเสมือนพื้นที่ใช้สอยรวมหลากหลายหน้าที่ เช่นเป็น ที่ตั้งศาล พุทธบูชา ที่ทำกิจกรรมครอบครัว ที่พักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่สีเขียวปลูกไม้พรรณต่างๆ และเกิดกิจกรรมต่างๆที่มองเห็นจากภายนอกได้ ส่งเสริมให้เกิดความมีชีวิตชีวาของสถานที่และวัฒนธรรม</p> <p><u>ในลำน้ำ</u> เกิดการใช้พื้นที่เพื่อการประกอบอาชีพเฉพาะ เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนที่นี่ เช่น การทำสวนลอยน้ำ การเลี้ยงปลาในกระชัง โดยมีการแบ่งอาณาเขต</p>	<p>อาจเกิดการขัดแย้งเรื่อง การแบ่งพื้นที่ในลำน้ำเพื่อทำกินได้ ทั้งยังถ้าไม่ช่วยกันรักษา สภาพแวดล้อม ก็อาจทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำได้ (แต่ในปัจจุบันชาวชุมชนช่วยกันดูแลตรงจุดนี้กันเป็นอย่างดี)</p>	<p>กำหนดมาตรการการแบ่งพื้นที่ทำกินกันให้ชัดเจน โดยอาจให้ภาครัฐเข้ามาช่วยควบคุมเป็นจุดผ่อนปรน เพราะปัจจุบันก็มีการจ่ายเงินให้ราชการในเรื่องการขออนุญาตเทียบแพอยู่แล้ว</p>

ประเด็น	ศักยภาพ	ปัญหา	แนวทางการเสนอแนะ
	ด้วยเส้นแนวลูกบวบและ รับรู้กันเองภายในชุมชน ว่าเป็นของใคร		
การใช้พื้นที่ริมตลิ่ง	พื้นที่การเกษตร เป็นจุด แข็งทางวัฒนธรรมการอยู่ แพที่มีการใช้พื้นที่ตลิ่งทำ การเกษตรก่อเกิดอาชีพ และมีการจัดภูมิทัศน์ตรง ส่วนที่แพตนเองตั้งอยู่ไป โดยปริยาย ทางเดินริมน้ำ สามารถ สัมผัสกับน้ำได้โดยตรง และสืบเนื่องถึงภูมิทัศน์ใช้ สอยและการใช้งานริมน้ำ ที่ว่างพื้นที่สีเขียว ใช้เป็นที่ พักผ่อนของชาวชุมชนแพ และชุมชนโดยรอบ มีพื้นที่ ขนาดใหญ่อยู่บริเวณหน้า วัดโบสถ์จะมีม้านั่ง และ ศาลาริมน้ำถือเป็นภูมิ ทัศน์ที่ตีริมน้ำ	ทางเดินริมน้ำ มีทางเดิน ริมน้ำที่ไม่เชื่อมต่อกันยาว ตลอดทั้งพื้นที่ศึกษา และ ทางราชการเริ่มมีการทำ ทางเดิน ซีเมนต์ที่ค่อนข้าง สูงจากลำน้ำสู่บนตลิ่ง โดย เริ่มสร้างจากหน้าศาลา กลางก่อน ส่งผลต่อการตั้ง แพต้องย้ายออกมาตั้งแพ ในฝั่งตรงข้ามด้วยเพราะ โดนไล่ที่และอยู่ไม่ได้ที่ ตลิ่งปูนสูงเกินไป การไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และเหมาะสมของพื้นที่ริม ตลิ่ง ทำให้เกิดเกิดความ หลากหลายไม่มี Unity ส่งผลให้การใช้งานไม่ได้ เต็มที่ เช่นทางเดินแคบไป	ควรเน้นการใช้งานส่งเสริม บรรยากาศริมน้ำ ของ พื้นที่ริมตลิ่งทุกส่วนโดย ยึดจากการใช้งานเดิมและ วิถีชีวิตที่เป็นอยู่เป็นหลัก เพื่อเกิดความสัมพันธ์กับ ลำน้ำเดิม โดยต้อง คำนึงถึงความปลอดภัย ด้วย(อาจมีการจัดให้มี ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ตลอดแนวริมน้ำ) ในส่วนพื้นที่พักผ่อนของ ชุมชนทั้งชุมชนเรือนแพ และชุมชนโดยรอบนั้นควร จัดพื้นที่ริมตลิ่งไว้นั่ง พักผ่อนกระจายเป็นจุดๆ โดยอาจมีแคร่ไว้นั่งได้
รูปแบบการจัดแพ	การจัดแพจะจัดเรียง ต่อกัน ถ้ามีมากก็จะซ้อน กันออกสู่ลำน้ำ ถือเป็น เอกลักษณ์ของที่นี่	บางที่จัดแพกันมาก เกินไปก็ดูอึดอัดทั้งคนใน ชุมชนและไม่สบายตาทั้ง คนนอกชุมชนที่ได้เห็น	ควรควบคุมปริมาณการ จัดแพต่อบริเวณให้ เหมาะสมกับพื้นที่
การเชื่อมโยงในชุมชนและ การคมนาคมสัญจร	มีการใช้เส้นทางคมนาคม สัญจรทั้งทางน้ำและทาง บกครบครัน โดยมี ลักษณะวัฒนธรรมเดิมที่ เป็นจุดแข็งจากการสัญจร ทางน้ำแบบดั้งเดิมที่มีมา	การเชื่อมโยงชุมชน ระหว่างสองฝั่งแม่น้ำ นอกจากเส้นทางทางน้ำ แล้ว สะพานบริเวณหน้า ตลาดเทศบาลยังมีขนาด เล็กไม่เหมาะสมและพอ ต่อความต้องการใช้งาน ของชุมชน(ใช้เดินข้าม)	อาจมีการจัดระบบการ เชื่อมโยงให้เป็นระบบ ระเบียบและทำการขยาย สะพานหน้าตลาด เทศบาลให้กว้างขึ้นเพื่อ รองรับการประกอบอาชีพ และการสัญจรที่ดีขึ้น นอกจากนี้ควรสนับสนุน

ประเด็น	ศักยภาพ	ปัญหา	แนวทางการเสนอแนะ
		อย่างเดียว)	ให้เข้าถึงพื้นที่ที่มน้ำได้ หลายๆจุดตลอดพื้นที่ ศึกษาโดยต้องปลอดภัย ด้วย
สภาพภูมิทัศน์ริมน้ำ	สภาพที่เป็นแนวขนาน ตามลำน้ำฝั่งหนึ่งมีแนว ป่าไม้และป่าไม้ตลอดแนว ส่งเสริมความเป็น ธรรมชาติ และในอีกฝั่ง หนึ่งก็มีพื้นที่เว้นระยะจาก ชุมชนและอาคารบนบก ทำให้เกิดพื้นที่ว่างโดยเป็น พื้นที่ต่างๆแยกกันไปเช่น พื้นที่ลานวัดพิชัยฯ พื้นที่ ป่าสลับกันไป	พื้นที่ภูมิทัศน์ริมน้ำใน บริเวณตลาดเทศบาลเกิด ความไม่น่าดู ด้วยทำพื้นที่ ว่างให้ตั้งชายของ ระเกะระกะไม่เป็นระเบียบ สกปรก และ ถัดเข้าไปมี การสร้างอาคารพาณิชย์ ค ส. ล. สูงเกิน 1 ชั้นแทรก ตัวเป็นแนวส่งผลให้Sky Line ขัดแย้งกันกับแนว Sky Lineชุมชนเรือนแพ เพราะอยู่ค่อนข้างใกล้กับ ชุมชนมีการเว้นระยะพื้นที่ ว่างก่อนถึงตัวชุมชนน้อย เกินไป	ควบคุมแนวเส้นขอบฟ้า อาคาร ที่มีผลกับพื้นที่ ศึกษา ทำการปรับปรุงสภาพภูมิ ทัศน์ที่เว้นระยะเป็นกันชน ก่อนเข้าถึงพื้นที่ที่รกร้างให้ เหมาะสมและเข้ากับพื้นที่
ลักษณะวัฒนธรรมและวิถี ชีวิต	1. มีความเก่าแก่สืบทอด กันมาทางวัฒนธรรมจาก รุ่นต่อรุ่น การใช้ชีวิตกับ สายน้ำ 2. มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งอาชีพ และ การอยู่แบบ พื้นถิ่นอย่างไทยแต่ดั้งเดิม	คนรุ่นใหม่ในชุมชนชาวแพ เริ่มละทิ้งวัฒนธรรม เหล่านี้ไป	ควรให้การส่งเสริมคนรุ่น ใหม่ให้เห็นคุณค่าทาง วัฒนธรรม โดยอาจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน ชุมชน และประชาสัมพันธ์ เรื่องการรักถิ่นฐานของตน
สภาพทางเศรษฐกิจ	1. รูปแบบทางเศรษฐกิจ ของชุมชนชาวแพก่อเกิด จากลำน้ำสะแกกรัง 2. อาชีพหลากหลายก่อ เกิดจากการอยู่อย่างแพ เช่นโครงการเลี้ยงปลา กระชังหลวง ,อาชีพทำ สวนลอยน้ำ ,อาชีพ	ชาวแพส่วนใหญ่มีฐานะ ปานกลางถึงยากจน ทำให้ ต้องการหาอาชีพบนบกที่ มีรายได้ดีกว่า	ส่งเสริมอาชีพที่มีอยู่ของ ชาวแพ ให้เกิดภาวะทาง เศรษฐกิจที่ดีขึ้น โดยอาจ จัดเป็นโครงการ 1 ชุมชน 1 ผลิตภัณฑ์ เช่น ปลาแรด ในกระชังที่เป็นสินค้าขึ้น ชื่อ

ประเด็น	ศักยภาพ	ปัญหา	แนวทางการเสนอแนะ
	รับเหมาแพและเปลี่ยน ลูกบวบแพ		
การสร้างทางเดินคอนกรีต ริมตลิ่ง	-	เกิดการไล่ชาวแพที่อยู่ บริเวณนั้น	ภาครัฐและชาวชุมชนควร หาวิธีจุดลงตัวที่ดีกว่าใน ปัจจุบัน
การย้ายที่อยู่ของชาวแพ	-	ต้องการย้ายขึ้นบกเพราะ รู้สึกว่สบายกว่า กอปร กับไม่เล็งเห็นความสำคัญ ของชุมชนเรือนแพ	ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งยกคุณภาพชีวิต ชาวแพในทุกๆด้าน
ลักษณะพื้นที่โดยรอบ	1. มีประวัติศาสตร์ของ พื้นที่ที่ยาวนานและมี เรื่องราวควรค่าแก่ การศึกษา	ขาดการดูแลอย่างจริงจัง	ภาครัฐและคนในชุมชน ควรร่วมมือกันดูแล และ พัฒนาพื้นที่โดยรอบไม่ให้ เสื่อมโทรม

6.3 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาลักษณะทางกายภาพ

โดยการพิจารณาจากข้อสรุปที่เป็นประเด็นหลักของชุมชนซึ่งมีหัวข้อต้องกำหนดเป็นแนวทางการอนุรักษ์
และปรับปรุงพื้นที่ทางกายภาพ คือ ลักษณะทางสถาปัตยกรรม โครงข่ายการสัญจร และลักษณะทางภูมิทัศน์
รวมทั้งรายละเอียดของชุมชนในแต่ละพื้นที่ แต่ละย่าน

6.3.1 แนวทางการวางแผนการอนุรักษ์และพัฒนา

การกำหนดแนวความคิดในการออกแบบ ซึ่งก็ได้ศึกษาพิจารณา จากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จะ
สามารถนำไปเป็นประเด็นในการออกแบบชุมชน และกำหนดหัวข้อในด้านต่างๆของเสนอแนวทางการอนุรักษ์และ
การพัฒนาชุมชนเรือนแพริมแม่น้ำสะแกกรัง ซึ่งจะต้องจัดการในเรื่อง

- ก. แผนการจัดการเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีลักษณะเฉพาะเป็นหนึ่งเดียว หรือ เกิดความรู้สึกถึงสถานที่ที่มี
คุณค่า
- ประชาสัมพันธ์ถึงความสำคัญของชุมชนทั้งในแง่รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนแพที่กพลั้งจะ
เลือนหาย และวัฒนธรรมชุมชนที่เป็นจุดเด่น เช่น วัฒนธรรมการประกอบอาชีพ (เลี้ยงปลา
กระชัง , ทำสวนผลไม้) เพื่อการเป็นจุดขายของชุมชน
 - รักษาลักษณะเฉพาะตัวของสภาพธรรมชาติที่ตั้งอยู่ไว้คงเดิม เพื่อส่งเสริมอารยธรรมของพื้นที่

- เน้นเรื่องความทรงจำ หรือการจดจำสถานที่ที่พบเห็น กล่าวคือ เน้นความเป็นจุดเด่น ซึ่งเป็นจุดเด่นของพื้นที่ในแง่กายภาพ เช่น ศาลาแปดเหลี่ยม ของวัดอุโปสถาราม หรือเรือนแพรับรอง ที่ซึ่งเป็น LANDMARK ของชุมชน ประเด็นนี้อาจทำการประชาสัมพันธ์ช่วยด้วย
 - ส่งเสริมการใช้วัสดุท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่
 - ส่งเสริมอาชีพความเชี่ยวชาญเฉพาะของท้องถิ่น หรือ ช่างฝีมือ เช่น อาชีพสร้างแพ หรืออาชีพที่เป็นหลักทางเศรษฐกิจของชุมชน เช่น ตั้งองค์กรชาวแพที่เลี้ยงปลาในกระชัง
 - ส่งเสริมวัฒนธรรมที่หลากหลายและยกประเด็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการส่งเสริมต่อการท่องเที่ยว
 - ภาครัฐต้องเข้ามา ยกกระดับคุณภาพชีวิตชาวแพในเชิงพัฒนาต่าง โดยไม่ขัดต่อการอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมคุณค่าของประชาชนชาวแพ
 - ภาครัฐต้องจัดกิจกรรมของชุมชน ในแต่ละวันและช่วงฤดูกาล โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนเรือนแพเป็นหลัก
- ข. สิ่งที่จะต้องทำในพื้นที่มีรายละเอียด ดังนี้
- 1 เป้าหมาย / จุดประสงค์

ในประเด็น - บริบทและสงวนบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ เช่น ต้องระบุขอบเขต ทำทะเบียนของอาคาร กำหนดการรักษาด้านไม้
 - 2 วิวัฒนาการของพื้นที่

ในประเด็น - การจัดเรียงลำดับลักษณะอาคารแต่ละยุคจากแผนที่
 - 3 ลักษณะภูมิทัศน์ของชุมชน

ในประเด็น - ต่อด้านการติดตั้งของสภาพสิ่งก่อสร้าง การยื่นล้ำ แนวเส้นขอบฟ้าซึ่งเดิมเป็นแนวป่าไม้

 - ส่งเสริมให้มีการเปิดมุมมองเข้าสู่ตลิ่ง
 - 4 รูปแบบอาคารท้องถิ่น

ในประเด็น - ควบคุมรูปแบบอาคารพื้นถิ่น ที่ตั้ง วัสดุที่ใช้ ลวดลายพื้นให้มีมาตรฐานเดียวกันทั้งชุมชน
 - 5 ลักษณะของกิจกรรม การเชื่อมโยงพื้นที่

ในประเด็น - รูปแบบของกิจกรรมและการใช้พื้นที่

 - ช่วงเวลาและระดับของกิจกรรม อิทธิพลมาจากการใช้พื้นที่ในอดีตที่ผ่านมา
 - 6 ภาพลักษณ์ สังคม

ในประเด็น - รักษาสภาพวิถีชีวิตของคนในชุมชน อาชีพ ที่เยี่ยมเยียน ไว้ตามเดิม
 - 7 สภาพทางกายภาพของพื้นที่ชุมชน (Swot)

ในประเด็น - ส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพ และปรับปรุงพื้นที่อ่อนแอ
 - 8 กลยุทธ์การทำงาน

ในประเด็น - กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ วางแนวทางการอนุรักษ์ลงในพื้นที่

 - ระบุเรือนแพที่ผูกพันอันตรายที่ เพื่อส่งเสริมให้มีโอกาสที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น

6.3.2 แนวทางการอนุรักษ์และควบคุมการใช้ที่ดินและโครงข่ายการสัญจร

6.3.2-ก. การควบคุมการใช้ที่ดินและพื้นที่

การควบคุมการใช้ที่ดินในเขตชุมชน จะเป็นลักษณะการควบคุมการใช้กิจกรรมการใช้งานและการก่อสร้างอาคารที่ไม่เหมาะสม ที่มีผลต่อพื้นที่ที่รมน้ำหรือในน้ำและมีผลโดยตรงต่อชุมชนเรือนแพ ที่มีอยู่ทั้งในปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

กำหนดพื้นที่แต่ละกลุ่ม แยกประเภทของการใช้งาน และควบคุมการใช้ที่ดินแต่ละประเภท คือ

- เขตโบราณสถานโดยรอบพื้นที่ เช่น วัดอุโปสถาราม, วัดพิชัยปุณาราม และวัดธรรมโฆษก ให้ใช้ที่ดินได้เฉพาะกิจกรรมการดำเนินการของจังหวัด โดยความควบคุมของกรมศิลปากร
- เขตที่คาดว่าจะทำการอนุรักษ์เรือนแพ ให้ใช้ประโยชน์เฉพาะเพื่อการอยู่อาศัยและการค้าขายขนาดเล็ก และถูกควบคุมโดยสถาบันราชการ โดยเฉพาะที่มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนตามรูปร่าง สัดส่วน วัสดุของอาคารที่เป็นแบบเรือนแพอย่างดั้งเดิม เช่น เรือนแพบริเวณหน้าตลาดเทศบาล
- เขตควบคุมการก่อสร้างบริเวณริมตลิ่ง ซึ่งจะต้องมีการก่อสร้างอาคารไม่ให้เกิน 2 ชั้นใช้เพื่อการพักอาศัย การค้าขาย เก็บของ ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

6.3.2-ข. การจัดระบบโครงข่ายการสัญจร

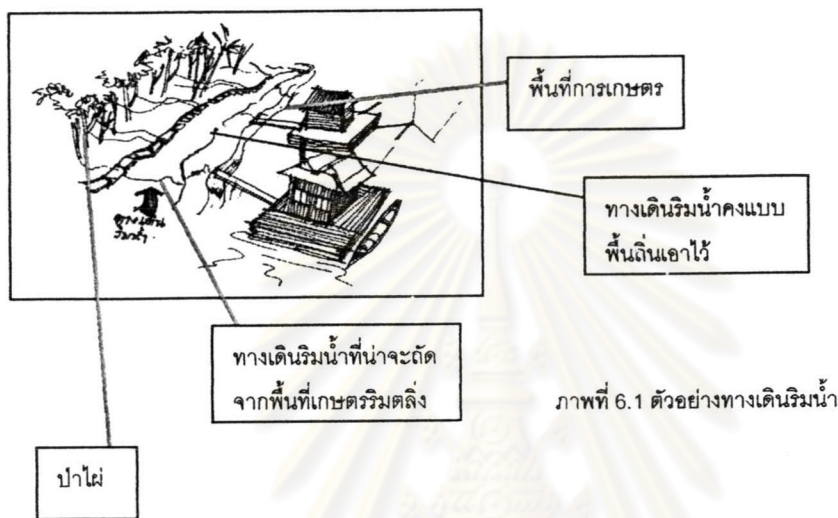
ระบบการจัดการโครงข่ายทางสัญจรของชุมชนเรือนแพริมแม่น้ำสะแกกรัง เป็นการเชื่อมโยงการใช้เส้นทางให้ได้ประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่บางแห่งยังพบว่าระบบการเดินทางไม่สะดวกในการใช้งาน ปล่อยทิ้งไว้ขาดการใช้งานที่ต่อเนื่อง ไม่มีการออกแบบปรับปรุงเส้นทางสัญจร ดังนั้นต้องกำหนดการจัดระบบสัญจรในพื้นที่ เพราะต้องการให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเส้นทางสัญจรทางบกกับทางน้ำเพื่อให้มีการเชื่อมโยงที่ต่อเนื่องกันได้

จากปัญหาการใช้พื้นที่สัญจรอย่างไม่เหมาะสม โดยที่บริเวณพื้นที่ที่รมน้ำ และ บริเวณทางเชื่อมถนนมายังริมน้ำ มีการใช้เส้นทางปะปนกันระหว่างทางเดินเท้ากับรถมอเตอร์ไซด์ เช่น บริเวณสะพานข้ามฝั่งหน้าตลาดเทศบาล มีผลให้ไม่เกิดความปลอดภัยต่อคนในชุมชน ปัญหาเส้นทางเชื่อมโยงเส้นทาง 2 ฝั่งแม่น้ำระหว่างชุมชนที่มีจุดเชื่อมของเส้นทางทั้ง 2 ฝั่งแม่น้ำมีขนาดไม่เหมาะสมกับการใช้งานปัจจุบันคือเล็กเกินไป และ ปัญหาการขาดจุดเชื่อมต่อเส้นทางเรือโดยสารไปยังพื้นที่อื่นๆของชุมชนในพื้นที่ศึกษา นอกจากนี้ยังควรการเชื่อมต่อนระหว่างภายในชุมชนบริเวณริมตลิ่ง โดยปัจจุบันการไปมาหาสู่กันภายในชุมชนจะใช้เรือสัญจรไปหากันถือเป็นจุดเด่นของเรือนแพที่นี่ แต่ที่ควรมีทางเดินริมตลิ่งยาวตลอดเพื่อส่งเสริมและเปิดมุมมองของพื้นที่และเพื่อความสะดวกสบายของชุมชนที่เพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นการรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต เพราะ พื้นที่ริมตลิ่งปัจจุบัน บางแห่งก็ดูกร้างและน่ากลัวขาดความปลอดภัย อยู่มาก

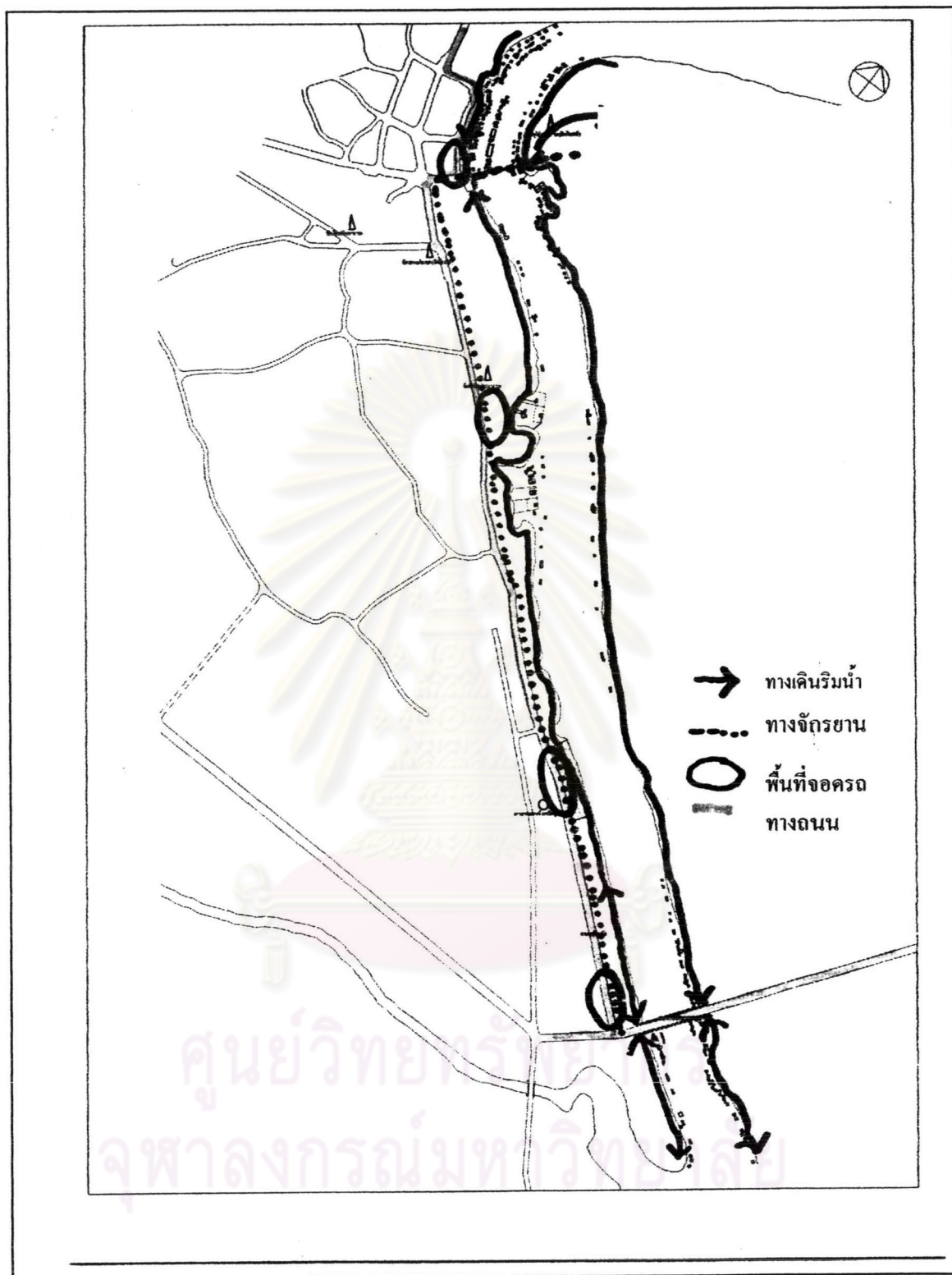
ในการจัดโครงข่ายการสัญจรได้กำหนดให้มีความสำคัญกับ การใช้งานของคนในพื้นที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัย การใช้งานพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- พื้นที่ที่รมน้ำจัดให้เป็นทางเดินยาวตลอด อย่างพื้นถิ่นและต้องไม่สูงเกินที่คนในชุมชนแพจะใช้งานได้
- พื้นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว ใช้สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือเทศกาลของชุมชนไว้บริการ คือ บริเวณที่โล่งในวัดพิชัยปุณารามโดยต้องปรับปรุงพื้นที่ใหม่ และบริเวณลานคอนกรีตหน้าตลาดเทศบาล ติดกับสะพานข้ามฝั่ง และบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดที่เป็นลานคอนกรีตขนาดใหญ่

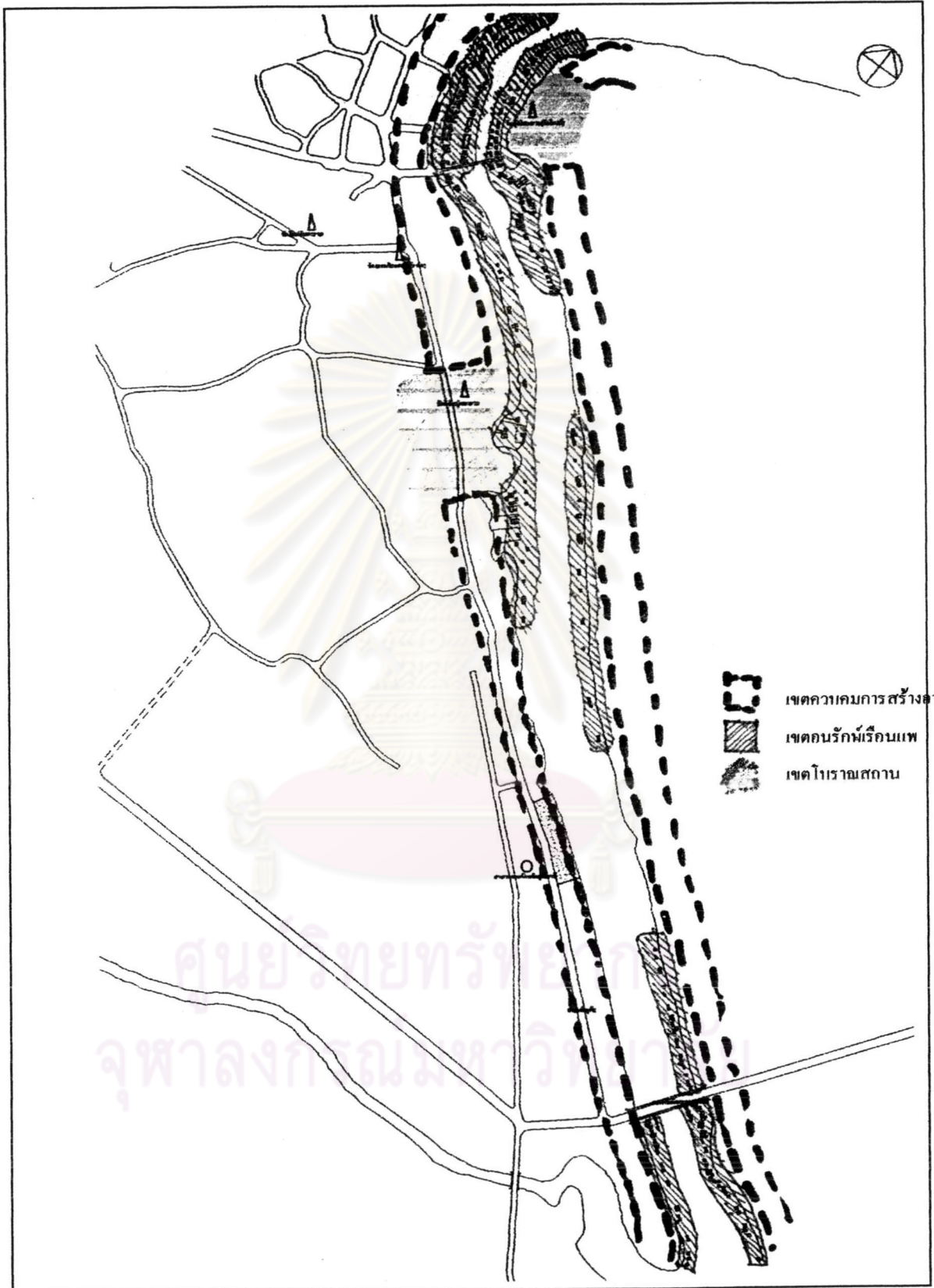
- ปรับปรุงเส้นทางเดินรถยนต์ของถนนศรีอุทัยที่ขนานกับชุมชนให้มีทางเดินจักรยานไว้รองรับการเดินทางได้รอบชุมชน เพื่อใช้เส้นทางนี้เป็นตัวเชื่อมเข้าสู่ระบบน้ำทั้งระบบ และส่งเสริมให้พัฒนาเป็นเส้นทางจักรยานท่องเที่ยวของชุมชนชาวแพ
- เพิ่มหรือปรับปรุงเส้นทางสัญจรทางน้ำ โดยพัฒนาเส้นทางน้ำที่มีอยู่เดิมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และปรับปรุงจุดเชื่อมต่อทางขึ้นลงเรือให้สะดวกต่อการใช้งาน

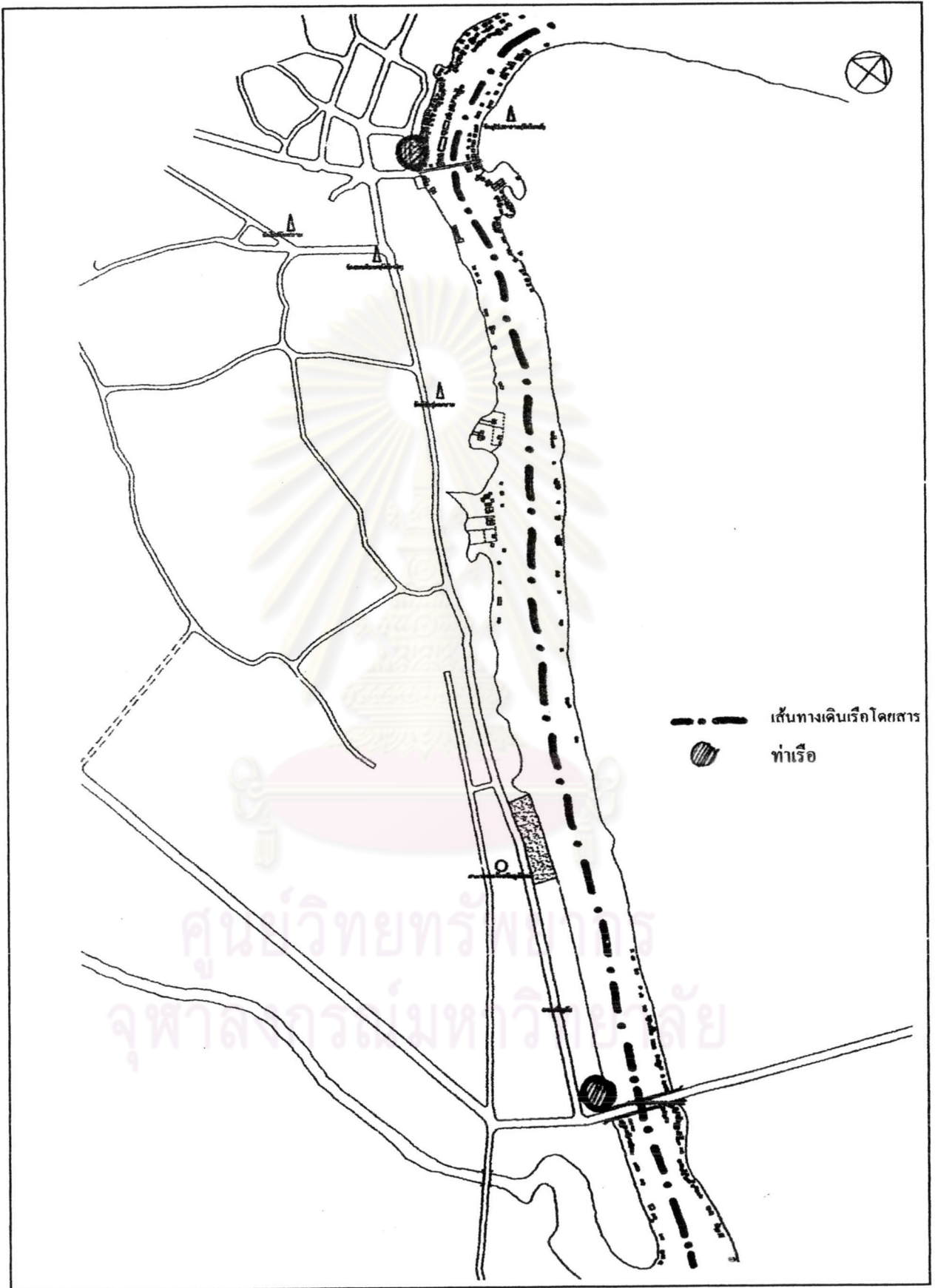
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 6.1 แสดงการจัดระบบสัญญาณที่คาดว่าจะทำได้ในพื้นที่ศึกษา

แผนที่ 6.2 แสดงการแบ่งเขตควบคุมต่างๆ

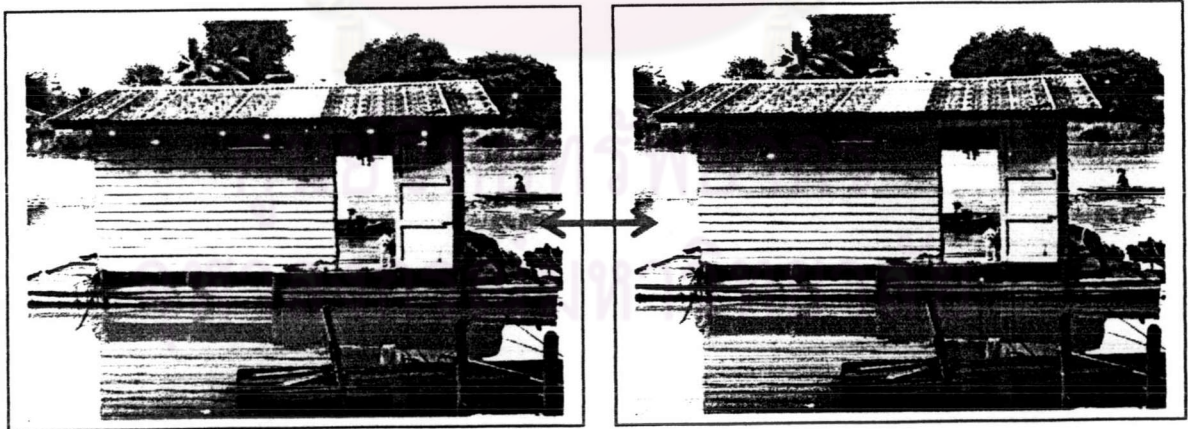
แผนที่ 6.3 แสดงการเดินเรือสัญจรทางน้ำ

6.3.3 แนวทางการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเรือนแพ

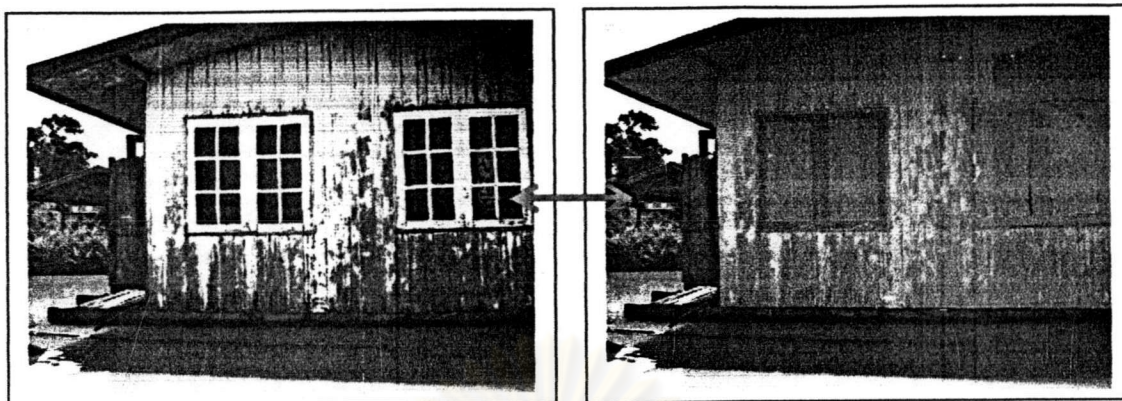
เนื่องจากลักษณะทางสถาปัตยกรรมของชุมชนมีลักษณะเฉพาะอย่างเรือนแพ ที่จัดได้ว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น จึงมุ่งเน้นจากศักยภาพที่เป็นอยู่ของพื้นที่ ซึ่งโดยองค์รวมแล้วต้องจัดการอนุรักษ์ตั้งแต่ความเป็นย่าน ความเป็นพื้นที่เฉพาะของแต่ละส่วน และสุดท้ายเป็นอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเรือนแพที่คงคุณค่า ตารางที่ 6.2 แสดงแนวคิดในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม

ประเด็น	รูปแบบ	แนวทางการจัดการ	ข้อเสนอแนะ
ลักษณะการใช้งาน	แพพักอาศัย 	วางแนวรูปแบบแพที่ ต้องการอนุรักษ์เพื่อเป็น Prototype	นำรูปแบบที่ได้ เป็นแบบ ในการทำการซ่อมแซม เพื่อเกิดความเป็น เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นมาก ยิ่งขึ้น
	แพร้านค้า 	วางแนวรูปแบบแพที่ ต้องการอนุรักษ์เพื่อเป็น Prototype	ปัจจุบัน แพค้าขายเหล่านี้ เริ่มเปลี่ยนเป็น แพเพื่ออยู่ อย่างเดียว จึงควร จัดรูปแบบที่ใกล้เคียงกับ แพอยู่อาศัย
ประเด็น	รูปแบบ	แนวทางการจัดการ	ข้อเสนอแนะ
	แพโบสถ์ลอยน้ำ 	ทำการซ่อมแซมส่วนที่เริ่ม ผุพังเช่นหลังคา โดยใช้ วัสดุแบบเดิม	เป็นแพศูนย์รวมคนใน ชุมชนที่ควรอนุรักษ์ไว้ อย่างยิ่ง
	แพรับรอง 	ควรรูปแบบเดิมที่สวยงาม ให้มากที่สุด เพราะถือเป็น จุดเด่นของชุมชนแพที่นี่	จัดให้มีระบบการ ท่องเที่ยวแพสวยงามหลัง นี้ เพื่อ Promote ชุมชน เรือนแพแห่งนี้เพราะถือ เป็น Landmark ของ ชุมชน(เป็นที่สะดุดตาผู้มา เยือน)
หลังคา	ทุกรูปแบบที่กล่าวมา	คงรูปแบบเดิมๆไว้ ด้วย เป็นไปตามครรลองของ ชาวชุมชน ผู้อยู่อาศัย แต่ ซ่อมแซมสภาพที่ทรุด	-

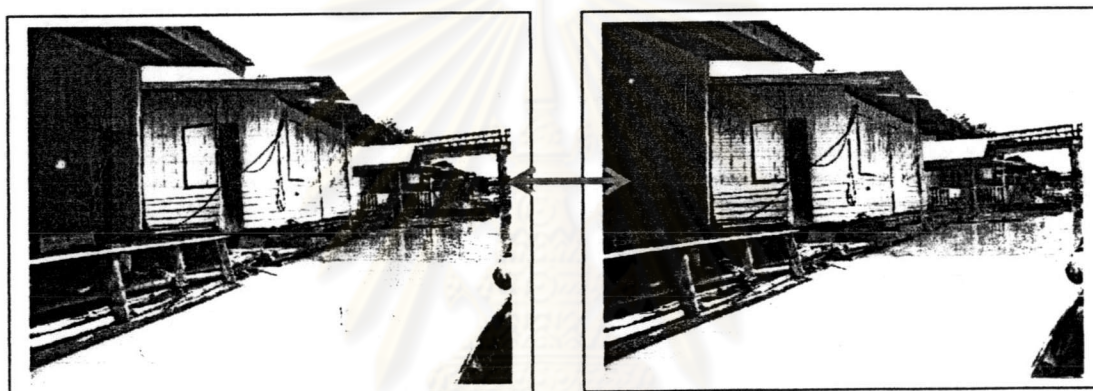
		โทรมทั้งหมด	
วัสดุก่อสร้าง	โครงสร้าง	ใช้วัสดุไม้ หรือ ไม้ไผ่ทั้งหมด เพราะเป็นเอกลักษณ์ของเรือนแพที่นี่	ภาครัฐควรเข้ามาช่วยส่งเสริมหาวิธีการจัดเตรียมแหล่งวัสดุมารองรับ โดยต้องมีราคาไม่สูงมาก
	ฐานลูกบวบ	ภาครัฐควรเข้ามาช่วยเหลือตรงจุดนี้ เพราะการเปลี่ยนลูกบวบมีราคาแพงมาก	-
สี	-	ปรับเปลี่ยนลักษณะสีสีนแพให้ ดูกลมกลืนกันมากกว่าที่เป็นอยู่	-
ลายฉลุแกะสลักตามแนวหลังคา	ลดลายแบบขนมปังขิง 	ทำการบูรณะโดยด่วน เพราะมีการชำรุดค่อนข้างมาก	ซ่อมแซมโดยยึดรูปแบบเดิมเป็นหลัก
ส่วนประกอบอื่นทางสถาปัตยกรรม	เช่น ราวระเบียง พาไล	ส่งเสริมให้ชุมชนคงลักษณะที่ดีเหล่านี้ไว้	-

ภาพที่ 6.2 ตัวอย่างการใช้มาตรฐานทางด้าน สี , วัสดุ ที่เหมือนกันทั้งชุมชน โดยเปลี่ยนเป็นสีไม้ธรรมชาติทั้งหมด

ภาพที่ 6.3 ตัวอย่างการใช้มาตรฐานทางด้าน สี ,วัสดุ ที่เหมือนกันทั้งชุมชน โดยเปลี่ยนเป็นสีไม้ธรรมชาติทั้งหมด

ภาพที่ 6.4 ตัวอย่างการใช้มาตรฐานทางด้าน สี ,วัสดุ ที่เหมือนกันทั้งชุมชน โดยเปลี่ยนเป็นสีไม้ธรรมชาติทั้งหมด

6.3.4 แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ชุมชนและความเป็นย่าน

ในการเข้าจัดการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่และย่านส่วนต่างในพื้นที่ศึกษา นั้นจากการวิเคราะห์จะสามารถจำแนกออกเป็นส่วนต่างๆดัง ตารางที่ 6. 3 ตารางที่ 6.3 แสดงแนวคิดในการอนุรักษ์พื้นที่และย่าน

ประเด็น	รูปแบบ	แนวทางการจัดการ	ข้อเสนอแนะ
พื้นที่ส่วนย่อย	พื้นที่รอบแพ	คงรูปแบบแต่ดั้งเดิมไว้ ด้วยเป็นวิถีชีวิตเดิมของ ชาวแพ	
	พื้นที่ริมตลิ่ง	จัดเป็นทางเดินริมน้ำถัด จากพื้นที่เกษตรของชาว แพโดยคงรูปแบบแบบพื้น ถิ่น	ควรได้รับความร่วมมือ จากภาครัฐ

	พื้นที่ส่วนพักผ่อน		
<u>ลักษณะพื้นที่โดยรอบ</u>	มีประวัติศาสตร์ของพื้นที่ที่ยาวนานและมีเรื่องราวควรค่าแก่การศึกษาแต่ขาดการดูแลอย่างจริงจัง	ควบคุมการใช้พื้นที่โดยรอบพื้นที่ศึกษาให้เหมาะสมแก่การอนุรักษ์	ภาครัฐและคนในชุมชนควรร่วมมือกันดูแลและพัฒนาพื้นที่โดยรอบไม่ให้เสื่อมโทรม
<u>ย่าน</u>	ย่านแพทักอาศัย	ฟื้นฟูและซ่อมแซมให้ทุกส่วนกลับมามีชีวิตดั้งเดิม	
	ย่านแพร์นาค้า	ปัจจุบันปรับเปลี่ยนเป็นแพทักอาศัยเกือบหมด จึงอาจฟื้นฟูรูปแบบนี้กลับมาโดยเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	
	ย่านประวัติศาสตร์	จัดเขตเป็นเขตควบคุม	ควรร่วมมือกับภาครัฐ
	ย่านการค้า(ตลาด)	จัดการเชื่อมโยงให้เต็มที่ เช่น ขยายสะพานข้ามแม่น้ำหน้าตลาด และควบคุมเรื่องความสะอาด	
	ย่านหน่วยงานราชการ	แบ่งเขตชัดเจนอย่างในปัจจุบัน	

6.3.4-ก แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ละแวกแพ

การส่งเสริมรูปแบบการอยู่แบบละแวกบ้านที่เป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นลักษณะการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิม จึงควรคงอยู่สิ่งนี้ไว้แล้วช่วยส่งเสริม อย่างเช่น การรู้จักมักคุ้นกันจนสามารถเดินทะเลดูที่หน้าท่าของบ้านบนตลิ่งเข้ามายังแพหรือเดินทะเลระหว่างแพไปแพถ้า แพ้นั้นมีการจัดโซนขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์แบบนี้หาได้ยากยิ่งในปัจจุบัน

6.4 แนวทางการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค

การจัดระบบการระบายน้ำ การจัดระบบบำบัดน้ำเสียที่ชุมชนส่วนใหญ่ไม่มี หรือมีอย่างไม่เป็นระบบ โดยอาศัยการวางแนวทางระบายน้ำจากลักษณะของคูคลองที่มีอยู่ของชุมชน การวางระบบสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ ที่เป็นทัศนียภาพที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยการที่รวบรวมสายที่แยกออกจากกัน หรือหย่อนลงด้วยรวมกันเป็นมัดติดกันรวม ให้มีความตึงขึ้น หรือการเก็บซ่อนรวมไว้ใต้ชายคาย่นคลุมทางเดิน

6.5 แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริมลักษณะทางวัฒนธรรมสังคมชุมชน

6.5.1 แนวทางทางด้านเศรษฐกิจ

ด้วยศักยภาพของพื้นที่นั้นสามารถจะทำการส่งเสริมเศรษฐกิจของพื้นที่ให้ดีกว่าเก่าดังนี้

1. ส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เช่น โครงการปลากะชั่งหลวงของในหลวงพวงปลาแรดและปลาเทโพ เพราะเป็นสินค้าขึ้นชื่อของพื้นที่ศึกษาที่สามารถส่งเสริมเป็น สินค้าระดับจังหวัด และระดับประเทศไทย

2. ส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนต่างเริ่มให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และอนุรักษ์ ทำให้เป็นนิมิตรหมายอันดีต่อการฟื้นฟูพื้นที่ โดยถ้าทั้งภาครัฐและเอกชนทำอย่างจริงจังเป็นระบบและไม่ขัดต่อการเข้าอนุรักษ์พื้นที่ ก็เป็นที่เชื่อแน่ว่าจะเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของพื้นที่ในอีกทางหนึ่งอย่างแน่นอน

ซึ่งทั้งสองข้อนี้จะช่วยส่งเสริมพื้นที่ให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่

6.5.2 แนวทางทางด้านสังคมวัฒนธรรม

1. ปลุกจิตสำนึกและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

การฟื้นฟูหรือพัฒนาชุมชนให้เป็นอย่างยั่งยืน ต้องเกิดจากการสนับสนุนและมีส่วนร่วมของคนที่อยู่ในชุมชน (Public Participation) ทั้งมีส่วนร่วมในการออกความเห็น ในการเห็นด้วยหรือคัดค้าน นั้นล้วนเป็นข้อมูลที่ควรนำไปใช้ดำเนินการและตัดสินใจของหน่วยงานที่ทำโครงการ โดยการรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) โดยให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ไว้เป็นประเด็นหลัก ดังนั้นควรมีการสร้างความเข้าใจกับชุมชน ดดยการให้มีการประชุม สัมมนา ระดมความคิดเห็นทั้งแบบสัมภาษณ์ หรือทำแบบสอบถาม เป็นต้น ก่อนลงมติตัดสินใจขั้นสำรวจความคิดเห็น ก่อนนำไปดำเนินการสู่แผนงานปฏิบัติ

และอาจทำการก่อตั้งหัวหน้าชุมชนเพื่อเป็นศูนย์รวมในการระดมความคิดเห็นและช่วยกันแก้ปัญหาที่มีต่อชุมชน หรือเพื่อเป็นตัวแทนชุมชนในการดำเนินการต่างๆ เช่นเป็นตัวแทนในการติดต่อเชื่อมโยงกับภาครัฐ

2. รักษาวินัยชีวิตแบบดั้งเดิม

การคงไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรมเดิมเป็นการเข้าจัดการพื้นที่ได้ดีที่สุด ณ เวลานี้ เพราะการคงไว้เป็นที่ต้องตาต่อใจของผู้ผ่านไปมาตลอด ทั้งยังเป็นการไม่เปลี่ยนแปลงชีวิตเดิมๆของชนชาวแพ เพียงเท่านั้นเราก็จะได้เห็นการอยู่อย่างแพของชุมชนที่นี้ไปอีกนานเท่านั้น

6.6 ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อ

เป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาแล้วมาสรุปจากลักษณะการใช้ที่ดินโครงข่ายการสัญจรรูปแบบทางสถาปัตยกรรม และภูมิสถาปัตยกรรม โดยกำหนดได้เป็นดังนี้

มาตรการส่งเสริม โดยให้ชุมชนทำตามรูปแบบที่เสนอแนวทางการอนุรักษ์

1. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์เรือนแพ และองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม ของชุมชนด้วยข้อเสนอ เช่น ให้มีการลดค่าเช่าที่หน้าท่า สำหรับเรือนแพที่รักษาสภาพอาคารที่ทำตามรูปแบบที่เสนอแนะ (Design Guidelines)ไว้
2. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงความเป็นระเบียบเรียบร้อยของทางเดินเท้าริมตลิ่งหน้าบ้านเรือนแพตนเอง เพื่อให้เกิดความสวยงามของทางเดินริมน้ำ
3. ส่งเสริมให้มีการดูแลปรับปรุงความสกปรก รกร้าง ทรุดโทรมของพื้นที่ว่างต่างๆ
4. ส่งเสริมให้มีการใช้พื้นที่ระหว่างอาคารเป็นพื้นที่ทางเดินร่วมสาธารณะเพื่อการเชื่อมโยงเส้นทางสัญจรภายในชุมชน และเข้าถึงพื้นที่ริมน้ำได้สะดวก
5. ส่งเสริมให้มีการใช้อาคารในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านศิลปวัฒนธรรม การบริการสาธารณะ เพื่อการเรียนรู้ของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะการอนุรักษ์ริมน้ำและฟื้นฟูทางเศรษฐกิจและสังคม

- ส่งเสริมให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน ที่มีสภาพแวดล้อม วิถีชีวิตโดยการคงลักษณะกิจกรรมการอนุรักษ์ไว้รองรับการท่องเที่ยว เพื่อนำรายได้สู่ชุมชน
- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว และให้ความเชื่อมโยงของจุดบริการ สาธารณะและเส้นทาง อย่างทั่วถึง เพื่อการประชาสัมพันธ์จุดสำคัญ ของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าขึ้นชื่อ เช่น ปลาแรด ของชุมชนโดยผลักดันให้เป็นสินค้าระดับประเทศ
- ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูตลาดน้ำดั้งเดิมก่อน ขึ้นในชุมชน โดยการกำหนดสถานที่ และนัดเวลา ที่เรือของชาวบ้านจะนำของมาขาย เพื่อการรักษากิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ และเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ส่งเสริมกิจกรรมประเพณีทางน้ำ ในการสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางน้ำ ให้ชุมชนหันกลับมาใช้น้ำในวิถีชีวิตกันมากขึ้น โดยการให้คนในชุมชนเองมีส่วนร่วมในกิจกรรม
- ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน และจิตสำนึกในการอนุรักษ์รักษาความสะอาด ของแม่น้ำ ลดการทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในคลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย